

LAKIALOITE 111/2006 vp

Laki opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään, että opintotuen opintorahaa korotetaan vastaamaan paremmin opiskelijoiden elinkustannuksia, opintolainan valtion-

takauksen määriä muutetaan ja opiskelijan vapaan tulon rajoja korotetaan kahdellakymmenellä prosentilla.

PERUSTELUT

Vaikka opintotuen rakenne, jossa opintotuki jakautuu opintorahaan, asumisen tukeen ja opintolainaan, on pääosin kohdallaan, tuen taso on jäänyt auttamattomasti jälkeen kustannuskehityksestä. On tosiasia, ettei opiskelijoilla ole tällä hetkellä mahdollisuutta keskittyä opintoihin ilman toimeentulohuolia ja työssäkäyntiä. Hallituksen ohjelmassa todetaan, että opiskelijoiden opintososiaalista asemaa parannetaan. Hallitus on kuitenkin muuttanut opintotukijärjestelmää lainapainotteiseen suuntaan, eikä se ole osoittanut lainkaan määrärahoja opintorahan korottamiseen.

Jotta kaikilla suomalaisilla olisi edelleen tasavertainen mahdollisuus kouluttautua, on opiskelijan toimeentuloa parannettava. Opintotukijärjestelmä olisi uudistettava sellaiseksi, että se mahdollistaa täysipäiväisen opiskelun. Tämä tarkoittaa sitä, että koulutuspoliittisten keinojen, kuten tutkintorakenteen uudistamisen, lisäksi panostetaan opiskelijan hyvinvointiin ja varsinkin toimeentuloon.

Opintotuki koostuisi jatkossakin opintorahasta, asumislisästä ja opintolainasta. Tuen kokonaistaso olisi 751,61 euroa kuukaudessa. Opintotuen painopiste siirtyisi opintorahapainotteiseksi nykyisen lainapainotteisuuden sijaan.

Opintojen alkuvaihetta tulisi tukea nykyistä selkeästi korkeammalla opintorahan määrällä. Ensimmäiset 30 opintotukikuukautta opintoraha olisi yliopisto-opiskelijalla noin 90 euroa nykyistä korkeampi eli 350 euroa kuukaudessa. Lainaa opiskelija saisi halutessaan nostaa 200 euroa. Seuraavat 20 kuukautta opintoraha olisi pienempi, 230 euroa, asumislisä pysyisi samana ja lainan osuus olisi 320. Jatkokuukaudet olisivat mahdollisia perustellusta syystä.

Ammattikorkeakouluopiskelu kestää lähes poikkeuksetta 3 ½—4 vuotta. Opintorahaa ei siis ole tarvetta porrastaa samalla tavoin kuin yliopisto-opiskelijoiden kohdalla. Siksi nykyisin käytössä olevaa opintotuen rakennetta ei tule AMK-puolella muuttaa. Opintorahan tasoa eh-

dotamme kuitenkin nostettavan yhtä paljon kuin yliopisto-opiskelijoidenkin.

Ammattikorkeakouluopiskelijan opintorahaa ehdotetaan nostettavan vastaamaan yliopisto-opiskelijan 30 ensimmäisen ja 25 viimeisen opintotukikuukauden opintorahan keskiarvoa — toisin sanoen 295 euroon kuukaudessa. Tämä tarkoittaa 14 prosentin korotusta nykyiseen opintorahaan verrattuna. Opintolainaa ammattikorkeakouluopiskelija voisi puolestaan nostaa 255 euroa jokaisena 42 opintotukikuukautena.

Opintotuen lisäksi opiskelijalla olisi jatkossakin mahdollisuus hankkia muita tuloja. Laki-aloitteessa ehdotetaan opintotuen tulorajoja korotettavan kahdellakymmenellä prosentilla.

Tuettomina kuukausina opiskelija voisi jatkossa ansaita 1 818 euroa/kk ja opintotuellisina kuukausina 606 euroa/kk.

Opintotuen muuttaminen kokoomuksen mallin mukaiseksi aloitetaan vuoden 2007 elokuussa itsenäisesti asuvista korkeakouluopiskelijoista. Jatkossa tarkistetaan myös muiden, kuten toisen asteen opiskelijoiden, opintotukietuuksia.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on jättänyt asiasta talousarvioaloitteen vuoden 2007 budjettiesitykseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 11 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 17 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 11 §:n 1 momentti laissa 345/2004, 16 §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa ja laissa 408/2004 sekä 17 §:n 1 momentti laissa 920/1997 ja mainitussa laissa 345/2004, seuraavasti:

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 3 tai 4 momentista taikka 17—19, 19 a tai 20—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 38,68 euroa korkeakoulussa ja 21,86 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 105,96 euroa korkeakoulussa ja 63,91 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;

2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 126,14 euroa korkeakoulussa ja 84,09 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias;

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle yliopistoissa 30 ensimmäisen opintotukikuukauden aikana 350 euroa ja 25 seuraavan opintotukikuukauden aikana 230 euroa, ammattikorkeakoulussa 295 euroa kaikkina opintotukikuukausina ja muussa oppilaitoksessa 213,60 kaikkina opiskelukuukausina;

4) avioliitossa olevalle tai elatusvelvolliselle opiskelijalle yliopistoissa 30 ensimmäisen opiskelukuukauden aikana 350 euroa ja 25 seuraavan opiskelukuukauden aikana 230 euroa, ammattikorkeakouluissa 295 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa kaikkina opintotukikuukausina.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tukikuukautta kohden on 18 vuotta täyttäneellä yliopisto-opiskelijalla 200 euroa 30 ensimmäisen opintotukikuukauden aikana ja 320 euroa seuraavan 25 opintotukikuukauden aikana, 18 vuotta täyttäneellä ammattikorkeakouluopiskelijalla 255 euroa jokaisena opintotukikuukautena sekä aikuiskoulutustukea saavalla 310 euroa. Jos hakija on alle 18-vuotias, takaus myönnetään 160 euron suuruisena. Oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta. Ulkomailla opiskelevan opintolainan valtiontakauksen määrä on 360 euroa tukikuukautta kohden.

17 §

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan lisäksi muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon. Vapaa tulo lasketaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

- 1) 606 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä
- 2) 1 818 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2007.

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2006

Jyri Häkämies /kok
 Eero Akaan-Penttilä /kok
 Sirpa Asko-Seljavaara /kok
 Kaarina Dromberg /kok
 Leena Harkimo /kok
 Pertti Hemmilä /kok
 Hanna-Leena Hemming /kok
 Anne Holmlund /kok
 Marjukka Karttunen /kok
 Jyrki Katainen /kok
 Jari Koskinen /kok
 Pekka Kuosmanen /kok
 Esko Kurvinen /kok
 Jere Lahti /kok
 Kalevi Lamminen /kok
 Jouko Laxell /kok
 Suvi Lindén /kok
 Marjo Matikainen-Kallström /kok
 Olli Nepponen /kok
 Tuija Nurmi /kok

Heikki A. Ollila /kok
 Reijo Paajanen /kok
 Maija Perho /kok
 Lyly Rajala /kok
 Paula Risikko /kok
 Martin Saarikangas /kok
 Petri Salo /kok
 Sari Sarkomaa /kok
 Kimmo Sasi /kok
 Arto Satonen /kok
 Timo Seppälä /kok
 Juhani Sjöblom /kok
 Marja Tiura /kok
 Irja Tulonen /kok
 Raija Vahasalo /kok
 Jan Vapaavuori /kok
 Ahti Vielma /kok
 Jari Vilén /kok
 Lasse Virén /kok
 Ben Zyskowitz /kok